

CUS czy to tylko „zmiana szyldu instytucji”?

Rozmowa z Katarzyną Maciołek Dyrektorką RCPS w Łodzi o postrzeganiu niezwykle ważnej zmiany instytucji pomocy społecznej.

Zapraszamy do lektury.

Pani Dyrektorko,

Tworzenie Centrum Usług Społecznych stało się w ostatnim okresie impulsem, który dostarcza

instytucjom inspiracji, a także budzi spore wątpliwości. Niektórzy nawet wprost mówią, że to tylko „zmiana szyldu instytucji”. Jak to wygląda w Pani ocenie?

Oczywiście możemy mówić o „zmianie szyldu” ale niezwykle potrzebnym w obecnej sytuacji pomocy społecznej. Ta zmiana to nadzieja na nowe postrzeganie instytucji pomocy społecznej, a przede wszystkim budowanie nowoczesnego wizerunku i wysokiej jakości usług społecznych skierowanych do wszystkich mieszkańców.

Czy niepokojącym jest stan braku CUS na terenie województwa łódzkiego? Czy wynika to z poziomu niezdecydowania, czy też niepewności kadry zarządzającej i pracowników?

W Polsce istnieje ponad 55 CUS. To wspaniały moment aby go wykorzystać jako przykład nowej jakości polityki społecznej. Faktycznie w 2020 roku, a to był czas na pierwsze CUSy, żadna gmina w województwie łódzkim nie zdecydowała się na taką zmianę, a to należy do obowiązku samorządu. Oczywiście nie ma ustawowego przymusu tworzenia CUS. Jednak dziś będzie to łatwiejsze. Mówimy już o dobrych praktykach, które są realizowane i wskazują wyraźne rezultaty z tej polityki. Działania RCPS skierowane są bezpośrednio do gmin. Zapewniamy wsparcie informacyjne – edukacyjne, doradztwo, szkolenia specjalistyczne dla pracowników CUS oraz JST i będziemy to robić nadal. Bo wierzymy w potencjał tej zmiany.

Czy Pani jest zwolennikiem tworzenia deinstytucjonalizacji usług społecznych w województwie łódzkim?

Myślę, że warto w tym miejscu dokładnie zaznaczyć. Ten proces już trwa. On się nie rozpoczyna. Moim marzeniem jest aby w naszym województwie nabrał on odpowiedniej prędkości. To wspaniały moment aby instytucje pomocy społecznej mogły działać bardziej elastycznie, spójnie. By pracownikom tych jednostek wróciła chęć pracy i poczucie jej sensu. A dla mieszkańców to dostęp do usług publicznych nie tylko dla tych słabszych, nieradzących sobie w życiu, ale dla wszystkich. Kształtując taki wizerunek mamy możliwość wykraczać poza instytucjonalne ramy pomocy społecznej. Mamy możliwość udzielania konkretnego wsparcia w miejscu zamieszkania osób potrzebujących.

O czym musi pamiętać gmina tworząc taką instytucję?

Niewątpliwie mieć szeroką wiedzę na temat tego procesu wsparcia. Musi wiedzieć jakich usług potrzebują jej mieszkańcy. Nie ma możliwości udzielania trafnego wsparcia bez diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej. Na tej podstawie gminy mogą opracować swoje programy usług społecznych, które odpowiadają rzeczywistym potrzebom mieszkańców w zakresie tych usług. Pamiętajmy, że w tym całym procesie nie chodzi o likwidację placówek. Absolutnie. Jeszcze raz powtórzę to budowanie wsparcia i rozwój usług środowiskowych.

Przeprowadzając wyczerpującą diagnozę potrzeb mamy możliwość zobaczyć z jakimi problemami borykają się mieszkańcy regionu i to zarówno oczekiwania infrastruktury kulturalnej, zdrowotnej, rekreacyjnej czy też opiekuńczo wychowawczej. Brak atrakcyjnych miejsc pracy, brak przestrzeni do spędzania czasu wolnego, a także brak usług dla seniorów to odpowiedzi na potrzeby, z którymi

musimy się zmierzyć.

Czy ten proces może być wsparciem dla gmin w dobie starzejącego się społeczeństwa?

Oczywiście, że tak. samorzady powinny przystąpić do przemyślanego rozwoju usług środowiskowych, aby jak najmniej osób trafiło do placówek całodobowych. Powinny zmieniać swoją dotychczasową formułę i mocniej wchodzić w środowisko. Osoby starsze powinny mieć tak zabezpieczone usługi w domach, by móc funkcjonować w nich jak najdłużej. Dla przykładu tworzenie dziennych domów wsparcia dostarczałoby takich usług lokalnemu otoczeniu.

Pani Dyrektor, a tak na zakończenie, proszę wymienić przykłady usług społecznych, które może realizować CUS?

Do popularnych form wsparcia należą usługi świadczone nie tylko w formie stacjonarnej a mobilnej np. poradnictwo psychologiczne dla dzieci i młodzieży, terapia rodzinna, psychiatria środowiskowa, usługi wspierające osoby z niepełnosprawnością, prowadzenie klubu seniora, usługi opiekuńcze, taksówka dla seniora, dowóz ciepłych posiłków dla seniorów, kluby rodzica i wiele, wiele innych oczywiście szytych na miarę potrzeb.